# Artificiele en Hybride Intelligentie

Michiel van der Meer 17-11-2021

Inleiding

## **Formaat**

2	hlol	ken	met	inhoud
	DIUI	ハノロコ	HICL	IIIIIUuu

- Vragen in de vragenblokken
- Engelse termen

45 min	Uitleg (inleiding + AI)
15 min	Vragenblok
15 min	Pauze
30 min	Uitleg (HI)
30 min	Vragenblok

# Doel van vandaag

- Uitleg over Artificiële Intelligentie
  - o Al/KI
- Uitleg over nieuwe invloeden
  - Hybride Intelligentie

Slides gebruikt van o.a. Max Welling uit de BSc KI (UvA) en Frank van Harmelen's HI slides

# Over mij

- BSc & MSc in Artificial Intelligence van UvA
- ~4 jaar robotica ervaring
- Nu: aio aan Universiteit Leiden







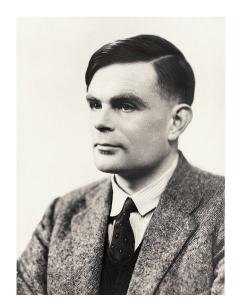
Michiel van der Meer

PhD student, <u>Leiden University</u>

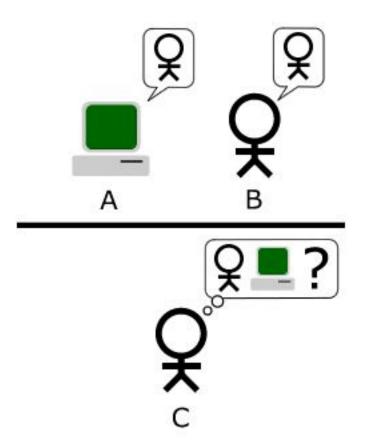
Verified email at liacs.leidenuniv.nl - <u>Homepage</u>

Artificial Intelligence Natural Language Processing Hybrid Intelligence

# Turing test

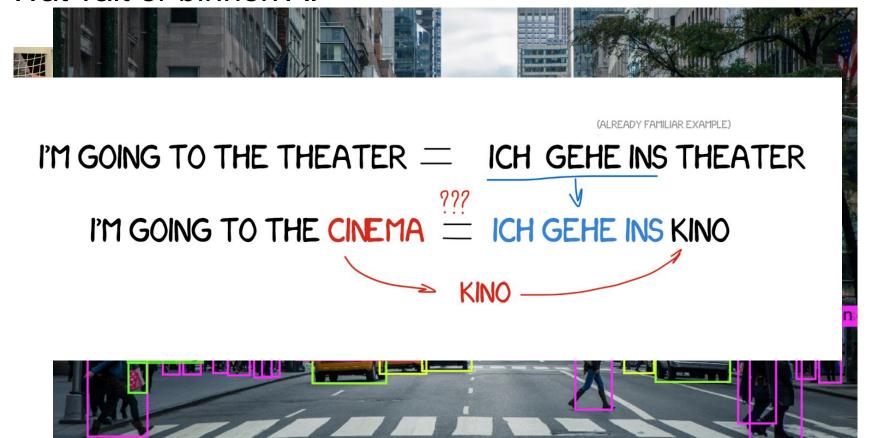


Alan Turing



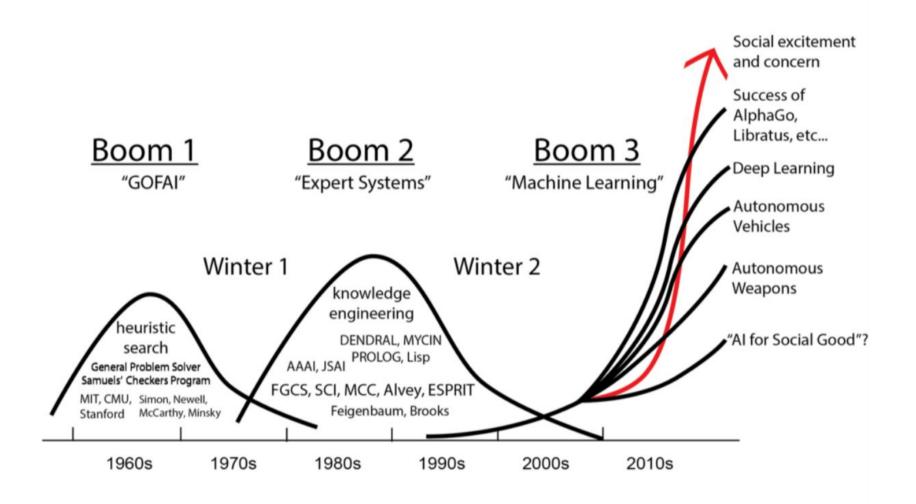
# Al

#### Wat valt er binnen Al



# Korte geschiedenis

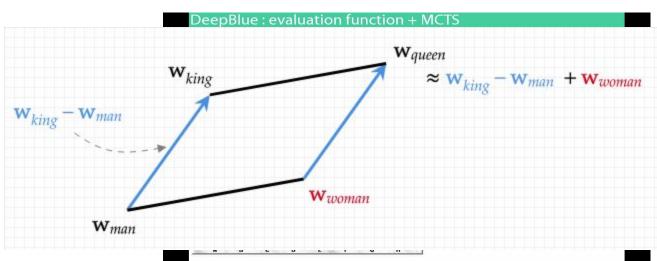
- Begin van computing
  - Ada Lovelace's algoritme in de Analytical Engine
- Alan Turing (1912-1954)
- 1956 Dartmouth conference
  - "Al gaat opgelost worden in de volgende 20 jaar"
- Deep Blue (tegen Kasparov in 1996) & Watson
- AlphaGo in 2016
- Al "zomers en winters"



# De verschillende stromingen

- Symbolisch vs. Connectionistisch
  - o kan weer opgedeeld worden in verdere stromingen
- Maar:
  - Stromingen zijn toepasbaar op elkaar
  - Mixen en matchen van verschillende technieken

Al in inherent interdisciplinair



# Symbolische systemen

#### Atomen

- P betekent: "het is warm"
- Q betekent: "het is vochtig"
- R betekent: "het regent"

#### Regel

(P ∧ Q) → R: "Als het warm en vochtig is, dan regent het"

Mogelijkheid voor automatische conclusie

### Machinaal leren

Het maken van voorspellingen met behulp van informatie uit data

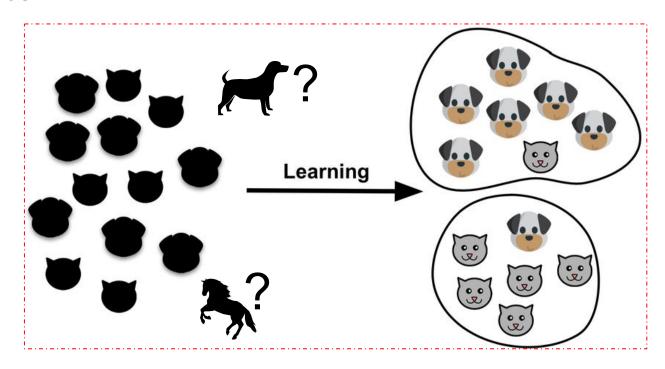
#### 3 soorten

- Supervised
- Unsupervised
- Reinforcement



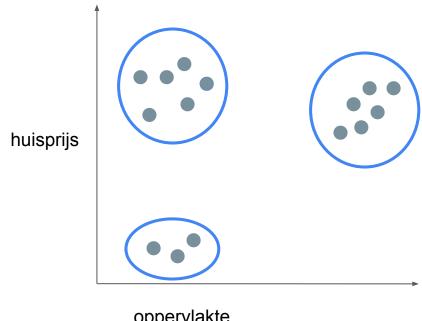
# Machinaal leren - Supervised

- Leren van voorbeelden
- Generalisatie
  - o In domein
  - o Buiten domein



# Machinaal leren - Unsupervised

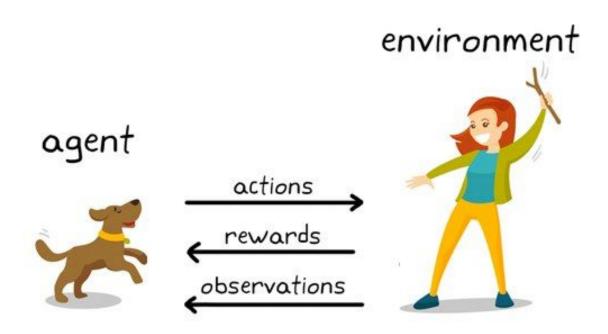
- Semantisch groeperen
- Geen expliciete voorbeelden, maar aanname van structuur
- Interpretatie nodig!



oppervlakte

#### Machinaal leren - Reinforcement

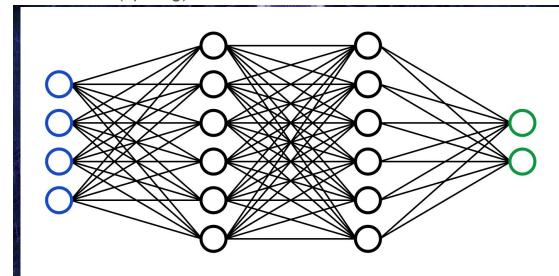
- Leren in een omgeving van beloning
- Klassieke conditionering?



#### Machinaal leren - Modellen

- "Neurale netwerken"
  - Relatie tot fysiologisch model van hersenen zeer zwak
  - o 1e generatie
  - 2e generatie (nu)
  - 3e generatie -> Bio-inspired neural networks (spiking)
- Ook andere modellen
  - Beslisboom
  - o SVM
- Intersectie met statistiek
  - Thomas Bayes

$$P(A \mid B) = \frac{P(B \mid A)P(A)}{P(B)}$$



# Data honger

- Waarom data zo belangrijk is
  - Succes afhankelijk van data, niet modelkeuze
  - Toepassingen zijn vaak specifiek
  - Soms mogelijk om passief te verzamelen
  - Dataisme -> Behaviorisme!
- Waarom "goede" data krijgen zo moeilijk is
  - Menselijke factor
  - Taakdefinitie
  - Privacyissues
  - O (Andere) ethische bezwaren?

 $\circ$ 

#### Verhalende voorbeelden

#### Klara en de zon (Ishiguro)

Verschil robot & AI in een computer

Huidige robots niet zo goed als doet denken

#### I, Robot (Asimov)

Veel mechanischer beeld van robots & Al

Schetst problemen met definities & algoritmes

# Hybrid Intelligence

#### Nieuwe focus

- Mens als integraal onderdeel van computersystemen
- Augmenting human intellect
- "Collaboration" & "cooperation"
  - Het delen van doelen (tussen mensen, maar ook tussen mens en machine)
  - Het gezamenlijk behalen van eigen doelen
- Blik dat systemen inherent onderdeel zijn van een context
- Al is een gereedschap
  - Perfect voor het opschalen van toepassingen
- Synergy



# Mensen hebben Al nodig

- Pandemie
- Klimaatverandering
- Sociale ongelijkheid
- .. Maar ook praktische problem

Bronnen van problemen: mensen zijn slecht in statistiek, kortetermijndenken, stereotypen, confirmation bias

Hulp met cooperatief probleemoplossen

# Al heeft ook mensen nodig

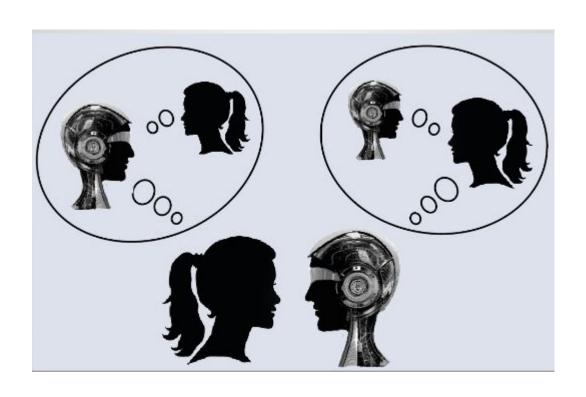
- Al werkt goed op "nauwe" taken
- Maar slechte generalisatie
  - E.g. gezichtsherkenning

- Al weet ook niks over
  - Normen
  - Waarden
  - Bredere context van problemen

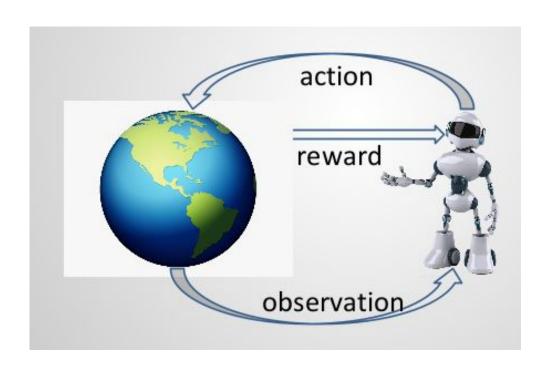
# Onderverdeling HI

- Collaborative
- Adaptive
- Responsible
- Explainable

# Collaborative



# Adaptive



Persoon 1



Persoon 2



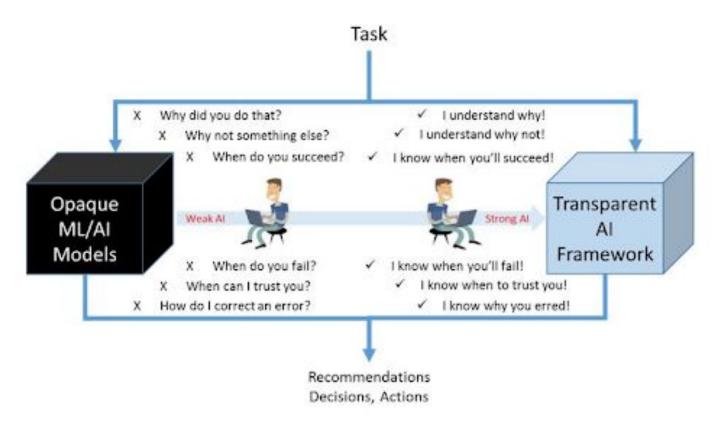
Persoon 3



# Responsible



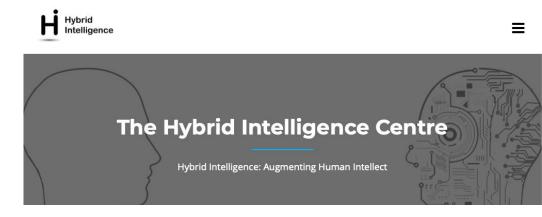
# Explainable



# Samenvatting

# Samenvatting

- Verteld over Al
  - Klassieke blik (symbolisch)
  - Machinaal leren
- Hybrid Intelligence
  - Mensen zijn integraal voor het succes van AI in een samenleving
  - 4 aspecten bij HI (CARE)
    - Collaborative
    - Adaptive
    - Responsible
    - Explainable



Meer info:

https://www.hybrid-intelligence-centre.nl/

Te bereiken via m.t.van.der.meer@liacs.leidenuniv.nl